

Unieke tekeningen van ontwerper Renaat Braem over 'het ziekenhuis van de toekomst'

Tentoonstelling over 50 jaar

Middelheim

Persbericht

ZNA

Leopoldstraat 26
2000 Antwerpen

tel: 03 234 45 11
www.zna.be

Antwerpen, 23 november 2020 – Voor de vijftigste verjaardag van het Middelheimziekenhuis stelt Ziekenhuis Netwerk Antwerpen (ZNA) unieke tekeningen tentoon van mede-ontwerper Renaat Braem. Het gaat om bijdragen van de bekende Antwerpse architect aan het ontwerp van 'het ziekenhuis van de toekomst'. Het ziekenhuis was een van de eerste grote naoorlogse projecten in de stad.

De tentoonstelling '50 jaar Middelheim - Het ziekenhuis van de toekomst door de ogen van architect Renaat Braem' is gratis te bezichtigen in open lucht op de overdekte helling tussen de hoofdingang en parking 1. Ze loopt tot en met 3 januari 2021.

1e grote Antwerpse project na WOII

Een nieuw algemeen ziekenhuis op het hoogste punt van de stad moest na de oorlog het best uitgeruste ziekenhuis in de regio worden. Het Middelheimziekenhuis verving het verouderde Sint-Elisabethgasthuis, waarvan sommige delen uit de 15^e en 16^e eeuw dateren. De opdracht voor de architecten was een vernieuwend antwoord te bieden op de achterhaalde bouwstijl van ronde ziekenpaviljoens uit eind 19^e eeuw, zoals toegepast in het gasthuis Stuivenberg (toen het grootste van de stad).

Het Middelheim-project paste binnen een internationale trend van progressieve ziekenhuisbouw. Die bracht het welzijn van de patiënt in balans met de organisatie van de zorg. Het ontwerp- en bouwproces van het Middelheimziekenhuis was enorm complex en vergde een kwarteeuw. De eerstesteenlegging vond plaats in 1958. Een jaar later was de ruwbouw voltooid. Pas in het najaar van 1970 werd het ziekenhuis ingewijd.

Alleen al door de omvang, duur en intensiteit van het ontwerpproces is het Middelheimziekenhuis een van de belangrijkste architectuurontwerpen van Braem uit het midden van de jaren 1940 en 1950.

28 ontwerpschetsen en 12 archieffoto's

De toegankelijke tentoonstelling gaat over het progressieve visionaire aspect, de fantasierijke ontwerpen, het gedeelte van het bouwproces waarop Braem zich op focuste, en zijn visie op de synthese tussen kunst en architectuur.

De tentoonstelling focust op de bijdrage van Braem aan de ontwerpfases. 28 ontwerpschetsen tonen zijn vermogen als sociaal voelend architect om vernieuwing en verbeelding met elkaar te combineren. Daarnaast illustreren 12 archieffoto's de arbeid tijdens het bouwproces.

Beatrijs Eemans, curator ZNA:

“In de tentoongestelde tekeningen benadrukt Braem de noodzaak van een onbereikbaar droombeeld in architectuur als middel om de mens te bevrijden van beklemmende gewoontes. Zijn voorliefde voor de integratie van beeldhouwkunst in samenspel met architectuur wordt zichtbaar in talloze opeenvolgingen van sculpturale schetsen. Daarin staat de veerkracht van de kwetsbare mens centraal.”

Voortbouwend op de beelden en ideeën van Braem gaat ZNA Middelheim vanaf 2021 samenwerken met het nabijgelegen Middelheim-museum. Naast zijn bijdrage aan de bouw van het ziekenhuis gaf Braem mee vorm aan de collectie van het museum in de ontstaansperiode (1951-1981).

Het lelijkste land ter wereld

Renaat Braem (1910 – 2001) was een architect en stedenbouwkundige. Hij liep stage bij de bekende Franse architect Le Corbusier. In de zomer van 1945 werd Braem betrokken bij de bouw van het Middelheimziekenhuis. De plannen van Braem en zijn mede-architecten Alfons Francken en Karel Van Riel pasten in de tijdsgeest van een door de oorlog verdeeld Europa.

Van 1947 tot 1975 was Braem hoogleraar aan het Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedenbouw in Antwerpen. In 1968 publiceerde hij het boek *Het lelijkste land ter wereld*. Daarin bekritiseert hij de stedenbouw en het gebrek daaraan in België. Bekende ontwerpen van Braem in Antwerpen zijn het Braempaviljoen (Middelheimmuseum), Bouwcentrum, de politietoren aan de Oudaan en de Wooneenheid Kiel ('Braemblokken').

#####

Noot voor de pers

Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met woordvoerder Tom Van de Vreken op 0475 964 181.

Over ZNA

ZNA (Ziekenhuis Netwerk Antwerpen) is de grootste gezondheidszorgorganisatie van België. De groep omvat drie algemene ziekenhuizen, zeven dagcentra, zes gespecialiseerde ziekenhuizen, een psychiatrisch verzorgingstehuis en een woonzorgcentrum. De invloedssfeer van ZNA strekt zich uit over 32 gemeenten. Hiermee bereikt ZNA potentieel ruim een miljoen inwoners. In de stad Antwerpen behaalt ZNA een patiëntenaandeel van 44 procent.

ZNA stelt zo'n 6 700 mensen te werk, waaronder 700 artsen. In 2019 telde ZNA ca. 2 500 bedden en werden er ruim 50 000 mensen gehospitaliseerd (opgenomen met overnachting). Daarnaast werden er 70 000 patiënten behandeld in dagkliniek, 620 000 patiënten kwamen op raadpleging.